

PROIECTUL NewEduLib. DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE ALE PERSONALULUI DE SPECIALITATE ÎN CADRUL BIBLIOTECII JUDEȚENE „OCTAVIAN GOGA” CLUJ

MARIAN SUCIU

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj

marian.suciu@bjc.ro

ABSTRACT: Today's world is shaped by the fast pace of technological advancement and rising levels of migration, which contribute to the development of multicultural communities in many countries. In order to face these changes, the European Council established eight key competences that should be developed through both formal and non-formal education, so that European citizens are better prepared to navigate this new reality. While formal education focuses on teaching these competences to younger generations, libraries play an important role in offering non-formal programs aimed at developing these competences in the adult population. In this context, the Erasmus+ project „New educational directions in the library” first supported librarians from the „Octavian Goga” Cluj County Library in acquiring four of these competences. Afterwards, these librarians trained other school and public librarians, as well as adults from Cluj County and beyond, helping them to develop or further enhance their competences.

KEYWORDS: non-formal education, library education, key competences

Lumea actuală, marcată de globalizare, diversitate culturală și progres tehnologic accelerat, impune necesitatea unei pregătiri continue pentru viitor. În acest sens, formarea educațională continuă și dobândirea de competențe noi devin elemente fundamentale în dezvoltarea individuală și adaptarea la cerințele unei societăți aflate în transformare. Având în vedere nevoia generală de adaptare la realitățile noii lumi, biblioteca este nevoită să se reinventeze pentru a se adapta. În primul rând, biblioteca publică trebuie să se transforme în al

„treilea spațiu”, un spațiu între cel de acasă și cel de la muncă, adică un loc care „întreține interacțiunea socială, întărește comunitatea [locală] și îmbogățește cultural”¹ pe cel care îi trece pragul. În al doilea rând, bibliotecarii trebuie să se transforme, la rândul lor, din păstrători ai cărților și cunoștințelor în formatori culturali care să pregătească utilizatorii din comunitatea locală în dobândirea competențelor de bază necesare adaptării la această lume dinamică și puternic tehnologizată.

*Acest articol a rezultat în urma proiectului „Noi direcții de educație în bibliotecă-NewEduLib” 2023-1-RO01-KA122-ADU-000130051, proiect finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP). Nici Uniunea Europeană, nici ANPCDEFP nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

¹ Masriadi Hazan, „Public Libraries as Third Spaces: A Study of the Social and Cultural Functions of Libraries,” *Consociatio Journal of Social Studies and Public Affairs*, vol. 1, nr. 1 (2024): 22.

În acest context de schimbare a paradigmelor, „în anul 2005, Consiliul Europei [a definit și] a aprobat lista celor 8 grupe de competențe necesare a fi formate la absolvenții instituțiilor preuniversitare”,² dar și la adulții de astăzi, prin intermediul diverselor programe de formare educațională continuă. Cele 8 grupe de competențe-cheie includ: competențele de alfabetizare; competențele multilingvistice; competențele legate de domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii; competențele personale, sociale și de a învăța să înveți; competențele digitale; competențele cetățenești; competențele antreprenoriale și competențele legate de sensibilizare și expresie culturală.³

Având în vedere nevoia generală de dezvoltare a „competențelor-cheie care să stimuleze manifestarea creativității și inovării la toate persoanele”,⁴ dar și faptul că biblioteca publică trebuie să se transforme într-un spațiu în care toți membri unei comunități indiferent de vârstă pot să primească sprijin educațional non-formal adițional în dezvoltarea competențelor-cheie dincolo de pregătirea de la școală sau locul de muncă,⁵ bibliotecarii sunt nevoiți, prin natura evoluției rapide a societății, să urmeze formări continue pentru a-și dezvolta competențele-cheie și a sprijini comunitatea în adaptarea la schimbările actuale.

Ținând cont de această nevoie de dezvoltare a competențelor adulților și în biblioteca publică, în general, Biblioteca Județeană „Octavia Goga” Cluj a aplicat la începutul anului 2023 pentru finanțarea unui proiect de mobilități în domeniul educației adulților în cadrul acțiunii-cheie 1 a programului Erasmus+ cu scopul îmbunătățirii competențelor-cheie ale bibliotecarilor, care mai apoi să pregătească la rândul lor programe non-formale pentru adulți. La data de 30 iunie 2023, biblioteca a fost desemnată câștigătoare a finanțării, iar în perioada 1 septembrie 2023-28 februarie 2025, s-a derulat proiectul „Noi direcții de educație în bibliotecă NewEduLib”, proiect care a contribuit la dezvoltarea competențelor profesionale ale bibliotecarilor participanți și la facilitarea diseminării cunoștințelor acumulate de aceștia.

Prima componentă a proiectului NewEduLib a fost dezvoltarea sensibilizării culturale, competență esențială care contribuie la consolidarea capacității de apreciere și înțelegere a culturii locale, naționale și mondiale, precum și la stimularea creativității inspirate de diverse elemente culturale.⁶ În cadrul acestei componente, trei bibliotecari au învățat despre sensibilizare culturală în urma participării la cursul „Descoperirea patrimoniului cultural local – Istorie, mitologie, legende și tradiții”, desfășurat în Cipru, iar alți

² Nina Bernaz, „Formarea de competențe la lecțiile de biologie: de la cadrul general la cel particular,” *Didactica Pro ...*, nr. 4-5 (2008): 90.

³ Ludmila Corghenci, „Dezvoltarea competențelor de promovare a cărții și a culturii lecturii – constanta formării profesionale a personalului din bibliotecă,” în *Lectura și scările. Culegere de articole. Volumul III* (Chișinău: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2023), 67-68.

⁴ Margareta Cebotari, „Furnizarea de servicii specifice bibliotecii în susținerea învățării pe tot parcursul vieții,” în *Dezvoltarea competențelor din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții: rolul și locul lecturii. Suport metodologic și educațional în sprijinul realizării Programului Național LecturaCentral* (Chișinău: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2021), 38.

⁵ Agnes Erich, „The Role of Public Libraries in Non-Formal Learning,” *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, nr. 3 (2018): 21.

⁶ *Cultural Awareness and Expression Handbook* (Luxemburg: Publication Office of the European Union, 2016), 15, accesat la 1 septembrie 2025, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6066c082-e68a-11e5-8a50-01aa75ed71a1>.

trei bibliotecari s-au familiarizat cu modalitățile practice de promovare a culturii locale prin experiența dobândită în cadrul mobilității de tip job-shadowing la Biblioteca Municipală Mériadeck din Bordeaux. După întoarcerea din aceste mobilități, bibliotecarii au pregătit 4 articole de promovare a competențelor dobândite, au susținut 3 prezentări și 11 ateliere practice. În cadrul acestor ateliere practice, printre instrumentele digitale folosite în dezvoltarea sensibilizării culturale s-a regăsit și aplicația Actionbound. Bibliotecarii implicați în proiect au instruit participanții de la biblioteci publice și școlare din județul Cluj în folosirea aplicației Actionbound, pentru crearea unor trasee de descoperire a istoriei locale, dar și vânători de comori pentru promovarea diverselor culturi.

A doua componentă a proiectului a fost dezvoltarea competenței legate de utilizarea noilor tehnologii informaționale în contextul educației non-formale. Pe de o parte, integrarea noilor tehnologii informaționale face procesul de învățare mai interactiv, iar pe de altă parte, deoarece trăim în lumea tehnologiei, cunoașterea noilor tehnologii informaționale poate „juca un rol important în pregătirea [adultilor] în accesarea pieței muncii”.⁷ De exemplu, adulții care participă la programe non-formale de învățare a limbii engleze, ce implică și folosirea unor aplicații informatice actuale, dobândesc atât competențe lingvistice, cât și tehnologice. În contextul acestei componente, trei bibliotecari au aprofundat diverse aplicații folosite în procesul educației non-formale în cadrul mobilității la cursul „Predarea limbilor

străine în era digitală: Cele mai bune aplicații, platforme web și resurse TIC pentru învățarea limbilor”, din Italia. Ca rezultat al mobilității, bibliotecarii au scris 2 articole de promovare a importanței integrării tehnologiei informaționale în educație și au organizat 2 prezentări și 6 ateliere practice. Dacă la atelierele dedicate bibliotecarilor aceștia au avut ocazia să învețe despre utilizarea ChatGPT, o resursă încă foarte controversată, la atelierele cu publicul larg adulții au experimentat studiul limbilor cu ajutorul aplicației ChatGPT și cu platforma Babadum, care permite accesul la exerciții de învățare a peste 20 de limbi.

O altă direcție importantă a proiectului NewEduLib a fost dezvoltarea competențelor S.T.E.A.M., deoarece „o dată cu dezvoltarea rapidă a tehnologiilor digitale, inteligenței digitale, cartografierii ADN-ului, roboticii, nanotehnologiei, imprimării 3D, biotehnologiei și a internetului lucrurilor, liderii din domeniul afacerilor și industriei caută absolvenți [și posibili angajați, în general,] cu competențe transferabile”⁸ din domeniul S.T.E.A.M. Astfel, șapte bibliotecari au beneficiat de programe educaționale în cadrul unor mobilități în Grecia și Italia la cursuri precum „S.T.E.A.M. în sala de clasă – Inteligențe multiple – Microlearning – Clase inversate – CLIL” și „Dă viață S.T.E.A.M.-ului: Cum să construiești un makerspace școlar”, aceștia au dobândind pe lângă cunoștințe teoretice legate de S.T.E.A.M. și makerspace și competențe legate de folosirea imprimantei 3D, a tehnicii clasei inversate, microlearning, a învățării integrate a conținutului și a limbii, dar și integrarea unor aplicații practice precum

⁷ Olympus Istrate și Simona Velea, *Guidelines for online and blended learning: Design, delivery, assessment, evaluation of study programmes* (București: Institute for Education, 2024), 12, https://digital-pedagogy.eu/guidelines/D-Chall_WP5_Guidelines_EN_v6.pdf.

⁸ Peter Charles Taylor, “Why is a STEAM curriculum perspective crucial to the 21st century”, în *14th Annual conference of the Australian Council for Educational Research* (2016): 90, accesat la 9 septembrie 2025, <https://researchportal.murdoch.edu.au/esploro/outputs/conferencePaper/Why-is-a-STEAM-Curriculum-Perspective/991005543951207891>.

Plotagon, Arloopa, Merge Cube, Jig Space și Wikiloc. După întoarcerea de la aceste programe educaționale, bibliotecarii au elaborat 4 articole de promovare a competențelor dobândite și au susținut 3 prezentări, 11 ateliere practice și un program de literație tehnologică pentru întreaga familie. În cadrul acestor ateliere practice, printre instrumentele digitale folosite pentru dezvoltarea cunoștințelor S.T.E.A.M. s-au regăsit aplicația Plotagon, dedicată creării poveștilor digitale și Wikiloc, o aplicație de navigare în aer liber, utilă pentru evidențierea biodiversității florei și faunei. În cadrul atelierului de literație tehnologică, familiile participante au învățat să creeze un obiect 3D cu ajutorul platformei Tinkercad, obiect care a fost ulterior imprimat folosind imprimanta Ultimaker.

Ultima componentă a proiectului NewEduLib a fost dezvoltarea competenței *învață să înveți*. Aceasta cuprinde deopotrivă „conștientizarea procesului și nevoilor proprii de învățare, identificarea oportunităților disponibile și abilitatea de a depăși obstacolele pentru a învăța cu succes [...] [dar și dezvoltarea capacității de] acumularea, procesarea și asimilarea noilor cunoștințe și abilități”.⁹ În cadrul acestei componente, trei bibliotecari au învățat despre metode de eficientizare a învățării pe tot parcursul vieții în cadrul mobilității la cursul „Cum să predai adulților? Competențe-cheie pentru profesorii din educația adulților” din Croația. După întoarcerea din aceste mobilități, bibliotecarii au pregătit 2 articole de promovare

a competențelor dobândite și au susținut 2 prezentări și 7 ateliere. Pe parcursul atelierelor dedicate bibliotecarilor, aceștia au devenit mai familiarizați nu doar cu conceptele teoretice ale competenței de *învață să înveți*, ci și cu utilizarea Brisk Teaching, o aplicație care se bazează pe inteligența artificială pentru a crea prezentări, teste și resurse didactice. Astfel bibliotecarii participanți au dobândit abilități practice care le permit să integreze eficient noile tehnologii în activitățile educaționale desfășurate în bibliotecă.

În concluzie, putem afirma că proiectul Erasmus+ „Noi direcții de educație în bibliotecă NewEduLib” a adus în primul rând un impact semnificativ asupra dezvoltării competențelor bibliotecarilor participanți și a contribuit la integrarea noilor aplicații, instrumentelor AI și tehnologii în programele educaționale și culturale ale Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj. Mai apoi, prin intermediul bibliotecarilor participanți, cunoștințele dobândite au fost diseminate prin ateliere practice interactive, atât la nivelul bibliotecilor publice și școlare din județul Cluj, cât și la nivelul comunității. În final, în cadrul conferinței organizate, care a inclus și ateliere practice, modelele de bune practici și instrumentele descoperite au fost diseminate nu doar în comunitatea locală, ci și bibliotecarilor din județele învecinate, contribuind astfel la extinderea impactului proiectului.

⁹ Larisa Vdovicenco și Margareta Leahu, „Competențe de a învăța să înveți prin prisma autoformării metacognitive a studenților,” *Analele Științifice ale Universității de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul*, vol. VI (2010): 101.